

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DDP-1.450.33.2025
Warszawa, 18 lipca 2025

Pan

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo znak: V.565.32.2025.TS z dnia 3 lipca 2025 r. dotyczące zasad korzystania ze stref płatnego parkowania, w kontekście uiszczania opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefach płatnego parkowania w formie bezgotówkowej, resort infrastruktury przedstawia następujące informacje.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami tj. art. 13 ust. 1 pkt 1 i ust. 4 *ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych* (Dz. U z 2025 r. poz. 889) korzystający z dróg publicznych są obowiązani do ponoszenia opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefach płatnego parkowania tj. w tzw. „zwykłej” strefie płatnego parkowania i śródmiejskiej strefie płatnego parkowania. Rada gminy (rada miasta), ustalając strefę płatnego parkowania lub śródmiejską strefę płatnego parkowania:

- 1) ustala wysokość opłaty postój w strefie, z tym, że opłata za pierwszą godzinę postoju pojazdu samochodowego nie może przekraczać:
 - a) w strefie płatnego parkowania - 0,15% minimalnego wynagrodzenia, w rozumieniu art. 2 ust. 1 *ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę*,
 - b) w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania - 0,45% minimalnego wynagrodzenia,
- 2) może wprowadzić opłaty abonamentowe lub zryczałtowane oraz zerową stawkę opłaty dla niektórych użytkowników drogi;
- 3) określa sposób pobierania opłat za postój w strefach.

W myśl zaś art. 13f ww. *ustawy o drogach publicznych* za nieuiszczenie opłat za postój w strefie płatnego parkowania pobiera się opłatę dodatkową. Rada gminy (rada miasta) określa wysokość ww. opłaty dodatkowej oraz sposób jej pobierania. Wysokość opłaty dodatkowej nie może przekroczyć 10% minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 2 ust. 1 *ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę*.

Opłatę za postój w strefie płatnego parkowania jak również ww. opłatę dodatkową pobiera zarząd drogi, a w przypadku jego braku zarządca drogi.

Jednocześnie należy wyjaśnić, że obowiązek uiszczenia opłaty za parkowanie pojazdu samochodowego w strefie płatnego parkowania jest obowiązkiem wynikającym z mocy samego prawa, tj. z ww. przepisów *ustawy o drogach publicznych* i wydanej z jej

upoważnienia uchwały rady miasta/gminy, stanowiącej akt prawa miejscowego. Obowiązek taki powinien zostać wykonany niezwłocznie po wystąpieniu określonego stanu faktycznego (zaparkowania w strefie płatnego parkowania, a w odniesieniu do opłaty dodatkowej - nieuiszczenia opłaty parkingowej), z wystąpieniem którego ustawa wiąże ten obowiązek. Dla realizacji obowiązku poniesienia opłaty parkingowej nie jest zatem konieczna jego konkretyzacja w drodze indywidualnego aktu administracyjnego np. decyzji. Ze względu na jej funkcjonalne związanie z opłatą za parkowanie w strefie płatnego parkowania, również w przypadku powstania obowiązku uiszczenia opłaty dodatkowej, wydanie takiego indywidualnego aktu administracyjnego nie jest wymagane (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 lipca 2024 r., sygn. akt III FSK 1425/23).

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, że **kompetencje w zakresie ustalania zarówno stref płatnego parkowania, wysokości stawek opłat za postój pojazdów samochodowych w tych strefach jak i sposobu pobierania tej opłaty – ustawodawca pozostawił właściwym organom samorządu terytorialnego (radzie miasta/gminy)**, które najlepiej znają potrzeby swoich mieszkańców w zakresie możliwości postoju pojazdów na swoim terenie. Tym samym to rada miasta/gminy określa ogół czynności technicznych prowadzących i pozwalających korzystającemu z drogi publicznej na opłacenie opłaty za postój w strefie np. poprzez wykupienie w parkomacie biletu kontrolnego – za pomocą środków pieniężnych uiszczanych monetami lub też kartą płatniczą.

Odnosząc się zaś do kwestii ustalenia sposobu wnoszenia opłaty za postój w strefie płatnego parkowania w formie gotówkowej lub bezgotówkowej, należy przede wszystkim wskazać na przepisy art. 31 i 32 *ustawy o Narodowym Banku Polskim*, zgodnie z którymi znakami pieniężnymi Rzeczypospolitej Polskiej są banknoty i monety opiewające na złote i grosze. Zatem znaki pieniężne emitowane przez NBP są prawnymi środkami płatniczymi na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, co oznacza, że można nimi dokonywać płatności w sklepach, punktach usługowych, urzędach itp. W ocenie resortu infrastruktury status banknotów i monet jako prawnego środka płatniczego powinien implikować obowiązkową akceptację tj. obowiązek ich przyjmowania przez wierzyciela z tytułu zobowiązania pieniężnego.

Jednocześnie należy zauważyć, że opłaty za postój w strefie płatnego parkowania pobierane na podstawie art. 13 *ustawy z 21 marca 1985 r. o drogach publicznych* oraz opłaty dodatkowe za nieuiszczenie opłaty za postój, w ocenie resortu infrastruktury stanowią niepodatkową należność budżetową o charakterze publicznoprawnym. W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 29 listopada 2022 r. (sygn. akt I GSK 712/19) czytamy, że „*Do katalogu niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym, o których stanowi art. 60 ufp ustawodawca zaliczył w punkcie 7 dochody pobierane na podstawie odrębnych ustaw, a więc i opłaty za korzystanie z przystanków pobierane na podstawie przepisów ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, jak też opłaty za parkowanie pobierane na podstawie art. 13 ustawy z 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 2255 ze zm.). (...), zgodnie z art. 67 ust. 1 ufp, do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60, nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy*

kodeksu postępowania administracyjnego i odpowiednio przepisy działu III ordynacji podatkowej.”. Mając powyższe na uwadze przepisy Ordynacji podatkowej znajdują zastosowanie (odpowiednie) do świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 13 *ustawy o drogach publicznych*. Odnośnie Ordynacji podatkowej należy zauważyć, że podmioty wskazane w art. 61 § 1 Ordynacji podatkowej (tj. podatnicy prowadzący działalność gospodarczą i obowiązani do prowadzenia księgi rachunkowej lub podatkowej księgi przychodów i rozchodów) - co do zasady - zobowiązania podatkowe muszą regulować w formie polecenia przelewu, a więc w formie bezgotówkowej. Jednakże, Ordynacja podatkowa w § 3 ww. art. 61 wskazuje, że bezgotówkowej formy rozliczeń jako obligatoryjnej i wyłącznej formy regulowania zobowiązań nie stosuje się do zapłaty podatków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Opłata za postój w strefie płatnego parkowania uiszczana przez korzystającego z drogi publicznej, jest właśnie takim „podatkiem” nie związanym z prowadzoną działalnością gospodarczą. Tym samym, w ocenie resortu infrastruktury, obowiązujące regulacje prawne wskazują na konieczność umożliwienia dokonywania ww. opłat za postój w formie gotówkowej. Świadczą o tym zarówno przepisy ustawy Ordynacja podatkowa jak też przepisy ustawy o Narodowym Banku Polskim.

-Oczywiście należy dopuścić różne formy uiszczenia opłaty za postój w strefie płatnego parkowania, przy czym z formy gotówkowej powinien mieć możliwość skorzystać każdy kto chce dokonać postoju w tej strefie. Jednocześnie należy pamiętać, że do zadań gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej, w której funkcjonują różne grupy społeczne. Zgodnie z art. 5g *ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* gmina sprzyja także solidarności międzypokoleniowej oraz tworzy warunki do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej.

Dodatkowo należy wyjaśnić, że do tutejszego resortu infrastruktury nie były dotąd zgłaszane przez obywateli tego typu problemy. Wydaje się zatem, że omawiana problematyka (braku możliwości uiszczenia opłaty za postój gotówką) może stanowić jednostkową sytuację, która nie wynika ze sposobu uregulowania tej tematyki w przepisach ustawowych tylko z tego, że w praktyce samorząd w ramach przysługujących mu uprawnień doprecyzował zasady uiszczenia opłaty za postój w strefie płatnego parkowania w sposób mniej korzystny dla obywateli niż dokonały tego inne samorządy.

Odnosząc się natomiast do kwestii stosowania do opłat za postój w strefach płatnego parkowania przepisów *ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych* (tj. art. 59ea ust. 1 tej ustawy), resort infrastruktury wyjaśnia, że nie jest właściwy do interpretacji przepisów ww. *ustawy o usługach płatniczych*. Należy jednak zauważyć, że w uzasadnieniu do art. 59ea ww. ustawy, który został wprowadzony *ustawą z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1814), czytamy, że w ocenie projektodawców ww. przepis „pozwole na uniknięcie sytuacji, w których konsument – w przypadku akceptacji oferty zawarcia umowy z akceptantem – nie będzie mógł dokonać płatności, poza formą bezgotówkową, w gotówce. (...) Tym samym w przepisach prawa

powszechnie obowiązującego przesądzone zostanie, że na terytorium RP każdy konsument może bezwarunkowo dokonać zapłaty z tytułu umowy sprzedaży lub świadczenia usługi z akceptantem w gotówce znakami pieniężnymi emitowanymi przez NBP.”. Zgodnie z uzasadnieniem omawianego aktu prawnego „możliwość dokonywania płatności gotówkowych pozostaje kluczowa dla niektórych grup społecznych, które nie korzystają z bezgotówkowych instrumentów płatniczych. Należą do nich osoby starsze, imigranci, niepełnosprawni, obywatele podatni na zagrożenia społeczne i inni mający ograniczony dostęp do usług cyfrowych. Grupy te mogą mieć ograniczony dostęp do technologii wymaganej do płatności bezgotówkowych, a gotówka może być dla nich jedynym sposobem płatności.”.

Podsumowując, obowiązkiem samorządu jest zapewnienie wszystkim mieszkańcom równego dostępu do świadczonych usług i zapewnienie funkcjonowania w społeczności lokalnej osób w mniejszym stopniu lub w ogóle niekorzystających z nowoczesnych metod dokonywania płatności – jak osoby starsze czy też z niepełnosprawnością albo osoby mające ograniczony dostęp do usług cyfrowych z różnych powodów. Z uwagi na powyższe oraz na podstawie obecnie obowiązujących przepisów ustawy Ordynacja podatkowa oraz ustawy o Narodowym Banku Polskim, w ocenie resortu infrastruktury do obowiązku samorządów należy zapewnić faktyczną możliwość uiszczenia opłaty za postój w strefie płatnego parkowania w formie gotówkowej każdemu, kto chce skorzystać z możliwości postoju w strefie płatnego parkowania.

Z poważaniem,

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Stanisław Bukowiec

Sekretarz Stanu